

ST. — NO. 1539. Entered as second-class matter, December 6, 1937, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL., 10. MARCA (March 10), 1937.

Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave. LETO—VOL. XXXII.

A. F. OF L. ZAMUDILA SVOJO VELIKO NALOGO

ORGANIZIRANJE AMERIŠKIH DELAVEV V UNIJE RESNO PRIČETO ŠELE S C. I. O.

Strah pred "sedečimi" stavkami izražan
z višanjem mezde in krajšanjem ur

Wm. Green in drugi odborniki Ameriške delav-
ske federacije pred vprašanjem — kam in kako?

Zastopnik iz Pennsylvanije nemški piše: "Tu je vse navdušeno za John L. Lewisa, kakor so bili prej za Roosevelt. Roosevelt ni mogel vzeti svoji zmagi ničesar doseči zanje, posebno še ko mu je vrhovno sodišče razveljavilo NRA, zdaj pa se sri, kakor ogenj, klic po industrijski uniji..."

Omejčane jeklske korpo-
racije

Nihče ne bi bil pred nekaj meseci domneval, da se bi kor-

JOHN L. LEWIS

poracija General Motors hote-
la podati v pogajanja z "zuna-
njo" unijo. A se je vendarle in
jo priznala, četudi bo skušala,
da jo demoralizira predno se
bi mogla resnično utrditi v nje-
nih obratih širom dežele. Zelo
verjetno je, da se bo v teh ra-
čunih uknila kakor se je ob
svojih izjavah, da se z unijo,
ki pripada k CIO, ne bo pogaja-
la. A dogodilo se je, da so
morali njeni ponosni managerji
požreti bahavost in pristati
v sestanke z "Lewisovo unijo".

Led je bil s tem za industri-
alno unijo avtih delavcev pre-
bit. Kapitulacija, ravnateljev
največje avtne družbe — četu-
di ni privolla v drugega kakor
da je pripravljena pogajati se
in priznati unijo za zastopnico
tistih delavcev, ki so včlanjeni
v nji, je moralna sama po sebi
porazno vplivati na vse druge
velike korporacije, ki so se od-
ločile učiniti novo unijsko gi-
banje, pa naj stane kar hoče.

Vzlic temu se odgovorni
funkcionarji A. F. of L. še niso
izpametovali, ampak vztrajajo
v sabotirjanju kampanje za or-
ganiziranje delavcev v masne
unije. Kaj njih briga nizka me-
za milijonov "navadnih" de-
lavcev! Glavno je, da ostanejo
na krmilu svoje male federacije,
ki šteje danes jedva par mi-
(Nadaljevanje na 5. strani.)

Veliki vojni proračuni

Čemu naj pomagam braniti
deželo, ki mi ne da nikake pri-
like za dostojno prezivljanje.
Bolni delavec čita: "Proračuni
večji kot kdaj prej. In dalje —
dividende najbolje, in končno
— življenje ima svoje muhe."

Prečitajte članek

"Izbegavanje delu in odgo-
vornosti." Priobčen je na 2.
strani.

VOJNA V ZED. DRŽAVAH

Gornje ni slika iz Španije, ampak iz No. Chicaga, ki je ena izmed več
jih slovenskih naselbin v Illinoisu. Na desni je truck, na njemu lesen stolp,
po katerem so se splazili na vrh deputiji in navalili na specie "sedeče" stav-
karje s plinom, kakor prikazuje ilustracija. O podrobnostih tega atentata
oblasti na delavce smo poročali že v prejšnjih številkah.

THOMAS, HOAN IN DRUGI BODO GOVORILI NA SHODU 25. MARCA

Vršil se bo v veliki Exhibition Hall v hotelu La
Salle v Chicagu na predvečer izredne
konvencije socialistične stranke

V četrtek 25. marca ob 8. zvečer se bo vršil v veliki raz-
stavnici (Exhibition) dvorani ho-
telja La Salle v Chicagu shod
socialistične stranke, na katerem
bodo govorniki Norman Thomas,
milwaukee župan D. W. Hoan, Victor Reuther, organizator
unije avtih delavcev (United Automobile Workers), Howard Kester, voditelj
unije Southern Tenant Farmers, Devere Allen iz države Connecticut in drugi. Predsedoval bo Maynard C. Krueger.

Vstopnice v predprodaji so po 25c in se dobe v uradu Prole-
tarca. Pri blagajni bodo po 35
centov.

Naslednji dan dopoldne se
prične v istem hotelu izredna
konvencija socialistične stranke,
za katero je veliko zanimanje
ne samo med socialisti in

somišljeniki širom dežele, am-
pak tudi med članstvom drugih
delavskih strank ter struj

in med progresivci. Komuni-

stična stranka je z ozirom na

to konvencijo izdala na socia-

lističe poseben apel v obliki bro-

šure, v katerem jih urgira, da

naj pomejejo s trockijevci in se

na konvenciji izrečajo za "ljud-

ski front". Norman Thomas

pravi, da je za sedano načeleno

izjavo in proti temu, da bi

socialistični stranki pisali pro-

gram bodisi kom. stranka ali

po orodje onih, katerih cilj je

zdraviti kapitalizem, ne pa se

bojevati proti njemu in za del-

avško državo. Čimveč članov

in unijah in omenjenih politič-

nih skupinah dobi socialistično

vzgojo, bolj gotovo in hitreje

bo delavsko gibanje v tej de-

želi napredovalo v razredno

delavskem duhu.

Francija pod Leon Blumom prišla spet v ospredje svetovne diplomacije

Socialistični vodja zatrjuje, da je s svojo taktiko preprečil evropsko vojno in odvrnil gospodarski polom v svoji deželi

Ljudska fronta je prevzela
po Lavalovem fiasku vladu
Francije v težkem položaju.
Razlike med strankami, ki tvo-
rijo ljudsko fronto, so velike.
Komunisti, ki so v Franciji mo-
čna stranka, uravnavajo svojo
taktiko zgorj s stališča korist
sovjetske Unije. Radikalna so-
cialistična stranka, ki pa ni so-
cialistična, ampak komaj toliko
liberalna kot so La Follette-
vi progresivi v Wisconsinu, je
za socialne in agrarne reforme,
za okrevanje kapitalizma, za
francoski nacionalizem in de-
mokracijo kakršna je pod ka-
pitalizmom, je drug močan
ekstrem v francoski "ljudski
fronti". Socialistična stranka,
ki je resnično socialistična in v
ljudski fronti najjačja in naj-
vplivnejša, pravzaprav edina
stranka v njej, ki ve ne samo
kaj noče, nego tudi kaj hoče,
je v tem položaju prevzela vla-
do in prej omenjeni dve glavni
skupini sta se obvezale, da jo
bosta podpirali. Njen glavni
vodja je Leon Blum.

Tako je nastala v Franciji
poimenska socialistična vlada.

Tako v početku je zadel-
njen premier Leon Blum ob o-
vre ne samo med reakcionar-
no francosko buržavzijo in nje-
nim finančnim mogoci, ampak
tudi v svojih lastnih vrstah.
Blum pa se je izkazal v vsa-
kem položaju doslej za veliko
spretnejšega državnika in po-
litika, kakor pa je bil smatran
predno mu je bila poverjena
težavna naloga premjerja pod
firmo ljudske fronte.

Tako ko je prevzel vladu,
je zavaloval po deželi plaz "se-
dečih" stavk. To krizo je sre-
čno premostil. Uvedene so bile
socialne reforme v teku par
mesecev, ki so dalekosežnejše
ga pomena in veliko boljše, ka-
kor pa vse, kar je storila Roos-
eveltova administracija v do-
brej štirih letih.

Nastala je finančna kriza.
Francija, ki je posedovala po-
leg Zed. držav največ zlata,
ga je izgubljala tone dan na

dan. Blum je izdal drastičen

socialistična enota, ki bo spo-
sobna kot tako vplivati na raz-
voj unij, posebno industrialnih

unij in raznih delavskih-far-
marskih strank, da ne postane-

jo orodje onih, katerih cilj je

zdraviti kapitalizem, ne pa se

bojevati proti njemu in za del-

avško državo. Čimveč članov

in unijah in omenjenih politič-

nih skupinah dobi socialistično

vzgojo, bolj gotovo in hitreje

bo delavsko gibanje v tej de-

želi napredovalo v razredno

delavskem duhu.

odlok, ukinil odvažanje zlatih
frankov v inozemstvo, razdra-
žil reakcijo in sebične bankirje
da kaj — a jo je koncem
konca vendar izvozil iz ne-
prilik in proši teden izjavil,
da se v Franciji papirnate
franke spet lahko izmenjuje v
cekine ter se jih pošlje kamor

nja v civilno vojno v Španiji
preprečila evropsko in svetov-
no vojno, ne da bi španskim lo-
jalistom prinesla poraz. Poko-
lje je bilo pač podaljšano, a v
slučaju evropske vojne bi bila
katastrofa toliko ogromnejša.

Tako pa je polegoma, palec za
palcom, prihral vnanje politiko
Anglije kolikor toliko na
svojo stran, in tudi Hitler in
Mussolini sta obljubila, da bo-
sta "ubogala" in nehala poš-
ljati "prostovoljce" v Španijo.

Blum pripisujejo za njegov
največji triumf preprečenje
vojne v Evropi. Brez histeri-
čnih govorov, brez vsakih izzi-
vanj in brez provokacij je
Francija pod Blumovim vod-
stvom spet v ospredje evropskega
državnštva. On noče nikake
slave, nego le mir, spravo
z Nemčijo in kooperacijo vseh
evropskih dežel v korist evropskih
narodov in vsega sveta. Ali bo uspel? Pravi, da bo, če
mu pomagajo demokratične
dežele, ne za vojno, ampak za
mir.

Medtem se vojna v Španiji
nadaljuje osmi mesec in Hitler
ter Mussolini ne mislita nehati
podpirati fašiste v Španiji.

Vloga Francije v Španiji.
Ali bo prav tako uspel v svoji politiki glede Španije? To
je danes še nemogoče ugotoviti. Ampak Blum je uverjen, da
je njegova taktika neumešava-
(Nadaljevanje na 4. strani.)

VELIKA DELAVSKA ZMAGA V LONDONU

Dne 4. marca so se vrstile v
Londonu volitve v mestni svet.
Politiki konservativne stranke
(toriji), ki so zdaj na vladu
Anglije, so prerokovali, da bo-
delavška stranka izgubila svojo
večino v mestni zbornici in
njihova zatrnila so z nepri-
kritim veseljem ponavljali tudi
kapitalistični dnevniki v Zed.
državah.

Izdatki volitev, ki je bil objavl-
jen dne 5. marca, pa je torije

več kot osupnil, kajti delavška

stranka si je pridobil šest od-
borniških mest več kakor jih

je imela doslej. Vseh mestnih

odbornikov v londonskem me-
stnem svetu je 124. Od teh jih
je dobila delavška stranka 75,

ali kot že omenjeno šest več
kot jih je imela v prejšnji

zbornici. Konservativci so do-
bili le 49 mandatov. Toriji so

imeli v mestnem svetu večino
27 let. Izgubili so jo prvič v
predprešnjih volitvah. Voditelj
delavške stranke H. Morrison
je po volitvah izjavil, da je za-
upanje, ki so ga izrazili volilci

delavški stranki, delavškim za-
stopnikom v novo vzpodbudo
pri izvajaju njihovega pro-
grama v prid prebivalstvu tega
velikega mesta.

Triindvajset milijonov dolarjev potrošenih v volilni kampanji I. 1936, in kaj so posledice?

Senatski odsek za preiskovanje kampanjskih stroškov političnih
strank v volilnih bojih je dne 4. marca t. l. poročal, da je republika-
nska stranka potrošila v oglaševanju svojega predsedniškega kandidata
8 milijonov 761.000 tisoč dolarjev, demokrati okrog \$5.200.000, ko-
munisti \$162.040.45, in socialisti komaj \$50.000. Vsega skupaj so
stranke prijavile nad triindvajset milijonov dolarjev kampanjskih
stroškov. Te izdatki so morale prijaviti vse organizacije, ki so delo-
vale v kampanji, med njimi kajpada unije, ki so potrošile v agitaciji

za Rooseveltta najmanj milijon dolarjev, aka ne več.

Rezultat je kajpada zmaga darske kampanje — kapitalistični
politiki dominirajo v obeh zbornicah zveznega kongresa in ljudstvo je
deležno komaj drobtin, pogača pa je za gospodarje. Naravno, da de-
lavstvo pri volitvah NI zmagal, zato pa se mora zdaj organizirati v
valcem.

Triindvajset milijonov dolarjev so kapitalistični interesi v lan-
skem volilnem boju dobro investirali, delavci pa so pometali svoje gla-
sove večinoma proti, ker verjamejo sladkem besedam in mikavim ob-<br

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.
NAROCNINA V Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobditev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc
Established 1906.Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

CHICAGO, ILL.

2301 S. Lawndale Ave. Telephone ROCKWELL 2864.

Izbegavanje delu in odgovornosti

Neki naš somišljenik v Ohiu je na vprašanje, čemu v njegovi naselbini ne obnove kluba JSZ, ki je že dolgo pasiven, oziroma ga ni več, odgovoril, da ga bodo spet ustanovili "ko hitro postane delavstvo složno in se zdrži..."

Te vrste izgovori za umik iz aktivnosti in odgovornosti so med delavci dokaj pogosti. Mnogi res misijo, da so zadeli s tem željel na glavo, češ, vi, ki niste složni in se ne zdržite, ste krivi, da sem se umaknil!

Umik je seveda tako komodna stvar. Naravno, da tisti, ki pomečajo svoje puške proč, opravičujejo svoj umik s fronte na en ali drug način — v največ slučajih pa s tem, da bi ostali, če bi bilo delavsko gibanje takšno in takšno.

Ako bi bili dotočniki, ki rabijo za opravičevanje svojih umikov iz aktivnosti izgovor, da bodo spet delavni, čim "postane složni in se zdržimo", logični, bi morali to svoje stališče uveljaviti vse križem. Na primer, ako so v pravem kadar do puste razpad kluba zato, kar ni "sloga in zdrženja", bi bilo prav tako na mestu, če bi rekli:

"Odstopimo iz unije in se ji ne pridružimo preje, da postane složne in se zedinijo samo za eno."

Ce bi to vsi storili, bi ameriške delavske unije ne imelo niti enega člana!

Ali če bi rekli: "Naše podporno društvo smo razpustili in ga bomo obnovili šele kadar postanejo složne in se zdržijo vsaj napredne podporne organizacije." To ni lahka naloga. Dokaz so razne neuspešne zdrževalne akcije in drugi je faksko takozvane jugoslovanske bratske federacije.

Vzlic tem dejstvom bi moral stališča našega prijatelja v Ohiu storiti tak sklep vsa društva in prepustiti blagajne upravnim odborom, da postopajo z njimi kakor bi jim najbolje kazalo.

Z enakih razlogov bi lahko rekel katoličan, metodist, presbiterijanc, luteranec itd., da izstopi iz cerkve, dokler se ne zdržijo v eno, saj vendar vse uče vero v istega Boga in se v svojih obredih poslužujejo iste biblije!

Član društva bi lahko dejal, da odstopi in se ne vrne, dokler ne bo slege v organizaciji. Take sleghe ne bi dočakal, razen v mrtvih organizacijah.

V Illinoisu bi morali s stališča izgovarjanja o slogi izstopiti iz svojih unij vsi premogarji, zato ker sta U. M. W. in P. M. U. v ljetu boju druga zoper drugo.

Dotični somišljeniki, ki se izgovarjajo, da so pustili klub in njegove aktivnosti zato, ker ni slge med delavstvom, so torej popolnoma v zmoti in prekone se tega sami zavedajo. Ampak svoje postopanje morajo na kak način opraviti in to se stori najlaglje, ako se vrže krvido na druge, sebe pa poviša na nekako vzvišeno sodno stališče. Podobni so tistemu neukemu delavcu, ki pravi, "če bi bili vsi taki kot jaz, pa bi bilo vse dobro na svetu!" In prav te vrste ljudje najbolj kritizirajo — neupravičeno kritizirajo, ne da bi bili aktívni v tem ali onem pokretu. In dalje so slični one vrste tipom, ki pravijo: "Se bom pridružil, bom pristopil ko hitro vidim, da ste kaj dosegli!"

Prišel bi torej zraven šele ko bi bila miza že pogrnjena.

Recimo, da bi rabil tak argumente delavci v Spaniji. Razdeljeni so na tri ali štiri delavske stranke in tri uniske zvezze, ki so bile in so si več ali manjše v marsičem ljuto nasprotne. To stanje sicer ni idealno in ne po naši volji, ampak španski delavci niso rekli, "ker ni slega med nami, se umaknemo, akotudi naše organizacije propadejo, ne glede na posledice." Če bi res resignirali, bi imel fašistični general Franco z njimi zelo lahko opravilo. Španija bi bila danes fašistična in "SLOZNA", kakor je v svojih mejah Nemčija in Italija! Delavstvo v slednjima mora biti v fašističnih unijah, v katerih vlada "najlepša sloga" in kajpresa "bratska harmonija".

Gotovo je, da tisti naši somišljeniki in bivši člani, ki se umikajo in opravičujejo svoj umik v "počivanje" z neslogom v delavskih vrstah, niso za tako "sloga", kakršna je mogoča edino v DIKTATURTH. Zato bi bila njihova dolžnost prav tako, kjer je dolžnost vseh drugih ZAVEDNIH delavcev, da ostanejo aktivni, da pomagajo v nji kolikor eden ali drugi zmore, in da se v nji uče za graditev nove uredbe, kakor je nam to delo odzkal zgodovinski gospodarski razvoj.

Ako veruješ v razredno zavednost delavskega razreda in v bodočnost njegovega poslanstva, moraš verovati sam vase in v poslanstvo svojega razreda! Ker delavci nismo mrtvi ljudje, ampak graditelji, je naravno, da priporoča ta eno pot in oni drugo. Eden predlaga tak načrt in drugi zagovarja svojega. To je umevno in človeško. Ce si socialist, bo delal za program svojega pokreta in se ravnal po taktiki, kakor si jo uravnava večina s svojega stališča razumevanja obstoječih razmer, okoliščin in možnosti. Ce z večino NE soglaša, si lahko še vseeno socialist, DELAS socialistično in jača svojo organizacijo, ob enem pa dokazuje pravilnost svojega mnenja. To je tisto, če mur-pravijo mnogi "nesloga", drugi pa "čiščenje pojmov". Tudi v razkolih lahko nadaljujete obe ločeni skupini, ali ved skušno — vsaka po svoje — svoje delo dalje za SOCIALIZEM.

Absolutna sloga je mogoča samo na pokopalnišču, posebno od kar so ljudje nehalo verovati v polnočne strahove na grobovih. Drugi pokopalnišči mir, ki je navidezno podoben "slogu", pa je v diktaturah, kjer se morajo vsi ravnati po željah, programu in ukazih diktatorja, ali pa so "likvidirani". Socialisti smo za svobodo izražanja, pod kapitalizmom za demokracijo in za industrialno organizacijo, kadar zavlada NASA družba! To so naše naloge in naše dolžnosti, katere so vredne, da se jim ne umakne nihče, ki pravi, da je SOCIALIST ali vsaj somišljenik socialističnih načel.

Civilna vojna v Španiji primorala stotisoč na begunska pota

Gornje je slika ene strani tragedije fašistične kontracevolucije v Španiji. Primorala je stotisoč ljudi v begunstvo — takih ljudi, ki ne žele drugega kakor dom, delo in kruh in si vse to zasluziti s poitenim delom. Samo iz Toledo, Malage, Madrida in par drugih mest je

moralo zapustiti domove nad milijon ljudi. Pomanjkanje med njimi je nezmočno. Prispevki, ki smo jih zbirali v področju JSZ, enako prispevki drugih organizacij, so bili porabljeni za dovoz hrane beguncem, za zdravila, ambulančne oddelke in za oblike.

Vloga socialistov v zadnji avtni stavki v Flintu, Mich.

Detroit, Mich. — V prejšnji stvilki sem poročal o sestanku, ki sta ga sklical klubata št. 114 in 115 JSZ, in o govoru s. Jona o delu in problemih socialistične stranke z ozirom na njen razširovanje v delavsko konvencijo, ki se prične ta mesec v Chicagu.

Naslednji govornik, ki je predstavljal s. Cesen, je bil s. King. Ta je nam pojasnil aktivnosti socialistov v zadnji stavki avtnih delavcev pri General Motors v Flintu in drugje. Konstatiral je, da će ne bi bilo med sedečimi stavkarji socialističnega vodstva, bi ne vrtrajali kakor so. Socialisti so bili aktivno v organizatoričnem delu zunaj in znotraj tovarne. Delali so smotreno. Poobstoječno vlogo so izvršili v tovarni za časa "sedeče" stavke. Stavkarje so učili, da se mora vsakemu datu gotovo analogu in da ne sme nihče napraviti na strojih ali čemerkoli v delavnični nikake škode. Dolžnost vsakega je paziti, da se drži vse snažno in v redu. Med delavci mora vladati harmonija. Socialisti so skrbeli, da so stavkarji dobili časopise, ne samo take, ki so poročali stavkarjem nepričazno, ampak tudi delavsko časopise in letake.

V času stavke so se morali vrstiti v stražah proti požaru,

od oblastnikov odšli v tovarno cih in krajih: v agitaciji in delu za unije, v stavkah, v mobiliziranju delavcev za smotrene akcije, v akciji v pomoč španskim delavcem, v borbi proti fašizmu, na kulturnem polju itd. Danes smo resnično v kritični dobi. Ali zmagamo mi, ali pa zagazimo v reakcijo, kakor jo imajo fašistične in napolfašistične dežele.

Dalje so socialisti apelirali na John L. Lewis, da naj CIO posluje čimveč organizatorjev v Flint. Lewisovemu odboru so predlagali, da se naj pogajajo med unijo in kompanijo

Danes smo resnično v kritični dobi. Ali zmagamo mi, ali pa zagazimo v reakcijo, kakor jo imajo fašistične in napolfašistične dežele.

V doglednem času spet sklicevno sestanek obeh klubov in njunega angleškega odseka, na katerega povabimo tudi somišljenike, da skupno razpravljamo o vprašanjih sedanjega časa. Govorili bomo o problemih stranke, o uniji, o vprašanjih zdrževanja delavstva za neodvisno politično akcijo itd. Taki sestanki so nam dobra šola in je potrebno za vse, da se poslužimo. Upam, da bo na bodočem sestanku poset obilježen, in da bomo skupno govorili kako naše vrste čimboljše strniti, namesto da bi se razdrževali. — Anton Jurca.

Izvajanja s. Kinga, ki je član City Central odbora socijalistične stranke, so bila torej ne samo zanimiva, ampak poučna in je res škoda, ker nismo imeli večje udeležbe. Ampak brezbržnost je pač težka bolezen — celo hujša kakor moj revmatizem. Vzlic moji bolezni pridev vsej na sejo, če pa bi imel bolezen brezbržnosti, ne bi prišel, pa če bi imel še tako zdrave noge.

Tudi detrotska postojanka Civil Liberty lige je bila v času stavke zelo zaposlena, kajti civilne svobodske so bile delavcem kratene na vseh koncih in krajih. S Civil Liberty ligo sodelujejo več ali manj vse skupine, ki so za ohranitev svobodske in protektiranje demokratičnih načel. V stavki je prejemal bo vsoto \$150,000 na leto, dalje vsoto za svojo ženo, kajti če bo poročil, in določena tudi vsota za vzdrževanje njunih otrok, ako jih bosta imela. Vrh tega je vlada pri volji poravnati njegove dolgočene, če so upniki pripravljeni pristati v pogoj, da jim plačuje Edwardove obveznosti v obrokih. Bivši kralj je vzel temu, da je več mlad, živahen veseljak, kar je pri takih ljudeh draga stvar. Sicer pa jo plačuje angleško ljudstvo, torej kaj zato!

Socialistom se nudi torej prilika za aktivnosti na vseh kon-

ceptivih, da se mora stavkarje iz tovarne št. 1 in 2 Fisher Body kompanije pregnati, so socialisti spet izvršili fino posrečeno potezo. Ko so bili piketi pri Chevroleto Plant št. 4 od sprejeto tovarne napadeni in je bila vsa pozornost obrnjena v ta metež, so socialisti naglo mobilizirali tisoč delavcev iz delavskih časopisov in letake.

Ko je sodiščje izdal zapoved, da se mora stavkarje iz tovarne št. 1 in 2 Fisher Body kompanije pregnati, so socialisti spet izvršili fino posrečeno potezo. Ko so bili piketi pri Chevroleto Plant št. 4 od sprejeto tovarne napadeni in je bila vsa pozornost obrnjena v ta metež, so socialisti naglo mobilizirali tisoč delavcev iz delavskih časopisov in letake.

Civilna vojna v Španiji primorala stotisoč na begunska pota

podpira Italija, in katerim načeljuje dr. Ante Pavelić, je nedavno pisalo, da so Hrvati najboljši vojaki v Evropi. Dne 15. februarja so se v tovarni Belišču na Hrvatskem vrstile volitve obratnih zaupnikov. Socialisti so imeli svojo listino v hrvatski nacionalistični skupini, ki so zdaj pod Italijo. Izkazalo se je za najbolj junakškega in dobil več priznanj in odlikovanj kot katerikoli drugi italijanski polk, ki je bil poslan, da osvoji neguševi cesarsko-težavne.

Nemčija je v prošnjih štirih letih izdala \$12,500,000 za obnovitev in si zgradila vojni aparat, s katerim se posluži, da je najboljši na svetu. To ogromno vsoto je izmognula iz nemškega ljudstva, ki živi vsled tega v skrajno bednih razmerah, ostalo vsoto pa je dobila na ta način, da je naročala v inozemstvu veliko blaga na upanje, potem pa pred par leti upnikom naznana, da svojih dolgov vsled gospodarskih težav ne more poravnati.

Zdaj nima Nemčija v inozemstvu nikakega kredita in blaga, pač pa vključene vsoče, ki so jih poslušili za oglašanje raznih

KOMENTARJI

Dokler armada prodira in kandidatov postranski odbori in posamezniki. Republikane so svoj denar — kar se njihovih kandidatov tiče — slabost investirali. Ampak ameriški kapitalisti kljub temu padaju energetične in poguma "demoralizacija", v delavskem giblju pa označujemo resignirane borec z "utrujenimi radikalci". Eni kot drugi isčejo vzroke za svojo resigniranost in umike z bojišča zmerom drugje, nikakor pri sebi.

Signor Mussolini in Herr Hitler obupavata, ker Italijanke in Nemke vzliz apelom nočajo pa nočajo roditi toliko otrok, kolikor jim jih "lahko Bog da". Mussolinijev vrhovni svet se je nedavno pečal cele ure s tem problemom, ko mu je bilo razočereno, da rojstva v Italiji padajo. — Kakšna škoda za — topove!

Jolietski salunar Anton Grohar si je storil s sedečo stavko svojih pivcev veliko reklame. Samo če bo kaj zaledila, kajti štirideset "sedečih" stavkujočih pivcev brez denarja je sajunarju le v napotje.

Frank Pagač, star 55 let, farmar blizu vasi De Pere v Wisconsinu, se je nedavno oženil. Nevesto je iskal v časopisih. Dobil jo je, bila mu je dobra, svetovala mu je prodati, kar ima zemlje in on — "dobra duša" — jo je redovito ubogal. Denar je izročil, kajpada svoji novoporočenki. Sla sta na obisk v Chicago. Tu je odšla v neko trgovino, njemu pa obljubila, da se vrne čimprej. On je čakal in čakal. Končno se je pričažil policaj. Pagač je zdaj brez farme, brez denarja in obnovljene zemlje in — "dobra duša" — jo je redovito ubogal.

Slovenski narodni dom v Waukeganu je bil v časopisu v Illinoisu, Wisconsinu, Michiganu in tudi drugje omenjan kakor morda še noben slovenski dom v tej deželi. Pa tudi v letih, katerih je bilo mnogo razdanj v Chicagu, Milwaukeeju in drugih mestih okrog Nort Chicaga. Vzrok je, ker so bili tu sklicani veliki shodi stavkarjev in drugi shodi ter konference. Stavkarji pri Fansteel Metallurgical korporaciji so dobili v tem domu zatočišče za protestne shode in družbeno sestanke. Družbam v Waukeganu in No. Chicagu sicer to ni bilo včas, toda uprava doma se ni ozirala na želje bossov. S tem je pokazala, da je ta dom ne samo "narodni" ampak tudi delavski dom.

Slovenski gospodje trdijo v svojih listih, da je katoliška cerkev prav od papeža navdih skozi od Leonu XIII. sem začetnika delavcev in boriljica za socialne pravice. Trdili so celo, da je ta cerkev proti izkoriscenju otrok. Zdaj jim je menda spet malce nerodno, ker se kardinal O'Connell v Bostonu in Hayes v New Yorku na vso moč trudita, da bi preprečila sprejetje dodatka k zvezni ustavi, kateri bi dal kongresu pravico prepovedati uposlevanje otrok v industriji. Za propagando proti amendmémentu sta mobilizirala duhovščino, kolikor jo spada pod njuno komando. Prav tako je bila katoliška hierarhija ves čas protivno temu amendmémentu tudi v ostalih državah. N oben frančiškanski Lemont ne more zbrisati te resnice. Vse katoliške škofije v tej deželi so odvisne za vzdrževanje svojih zavod

VALERIJAN PDMOGYLYN:

"MESTO"

ROMAN

Poslovenil za "Proletarca" TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

Toda nič ga ni zbgalo. Čeprav tudi v drugem poslopuju ni našel nobenega načelnika in so ga v tretjem odslovili, je šel vendarje se v četrtega! Načelnik je bil v pisarni — in ga je sprejel! Njegova soba je bila bogato opremljena. Na zidu je visela masivna ura. Sreča se mu je nasmehnila. Upravitelj je bil mlad in prijazen. Ponudil mu je stol in ga potrežljivo poslušal do kraja. Potem si je prizgal cigareto in spregovoril.

— Tudi jaz sem vse to preživel. Revolucija mi je dala to načelstvo! Vzbujati veselje do dela med našo kmetstvo mladino — to je naša prva dolžnost! Lé tako bomo dvignili naše gospodarstvo. Le mlade roke grade lahko na temelju socializmu. Vrnite se po dveh, treh mesecih!

Ko se je vračal iz tega gospodarskega zavoda, je komaj zadrževal izbruh užaljenosti. Vljuden sprejem načelnika ga je silno razburil. Zdaj je bil uverjen, da bodo vedno vsa vrata pred njim zapirali ali pa ga bodo z vladostjo odslavljali. Dva, tri mesece! Z enim červencem v žepu in s tremi pogačami —? Ter živeti v hlevu na kramarjevo milost in nemilost? Sunil je roke v žep suknjiča in se zaril v množico, ne da bi komurkoli pogledal v obraz. Kakor da bi imel vsakdo že na ustnicah pripravljeno žalitev zanj.

Ura na Okrvkonkom je zadržala te njegove misli. Bilo je tri četrt na dvanajst. Ob eni pa se bo pričel izpit! Hitel je in spotoma poizvedoval po institutu. Sigurnost neposrednega cilja ga je pomirila. Čemu mu bo službe, če ne bo napravil izpita? Na dnu srca pa je le bil prepričan, da bo izpit srečno prestat. In končno, tudi če se mu ne posreči, prava reč! Vse to je zdaj obutil z nekim sladkim zadovoljstvom prijetne šale. V ritmu svojih zavestnih korakov je tešil svoje razburkane misli. Ali je smešen! Kako si je neki mogel domišljati, da ga bodo kar zasuli z uslugami, če se le pojavi v mestu?

Zavedati se mora, da se je vrnil v življenje, ki se že stotja vrti brez njega. Fej, to bi se reklo, kakor verovati v copernike! Le s potrpljenjem in delom se lahko vse doseže. Ta njegov nastok na službe in vse te njegove iluzije o mestu so se mu zdaj videle od sile otročje. Začel si je razlagati: položiti izpit, priskrbeti si stipendijo in pričeti študirati — vse drugo bo prišlo ob svojem času! Saj imamo dijaške organizacije, zavetišča in kuhinje! Toda za vse to moraš biti popreprijet študent v povrh še ponani, da je takšniči tečev na tisoče!

Na hodnikih šolskega zavoda je bilo toliko ljudi, da je Stepan kar utonil med njimi. Prepuštil se je temu mogočnemu človekemu valu in mu je bilo prav vseeno kam in zakaj ga zanaša. Šele ko je val obstal pri vhodu neke dvorane, je vprašal, kje bodo izpiti. Izkazalo se je, da prav tukaj in da se kmalu prično. Stepan se še ni pomiril, ko ga je že sosed nagovoril:

— Ali ste se, tovarš, že prijavili sprejemni komisiji?

Sprejemna komisija? Kaj takšnega še ni napisal. In to, da mora popreprijet storiti? Kje je?

V tretjem nadstropju?

Z vsemi močmi svojih komolcev si je utiral pot v tretje nadstropje. Kaj bo, če je zakasnili? Ce se je komisija že razšla? Zdaj imaš službo! Rdeč in vznemirjen je planil v sobo — hvala bogu, še so tu! Zabeležili so ga pod številko 123.

Češ štiri ure je bil sprejet in naznanili so mu, da bo polagal izpit še tretji dan. Gladen in razočaran je taval domov. Razumljivo mu je bilo, da ne more sprejemna komisija vseh petsto priglašencev naenkrat preizkusiti, toda logika ga ni utešila. Pričel je razumevati, da je red lep le tedaj, če si ga sam priznavam, da pa postane nepriseten, če ti ga drugi predpišejo. Izmučen je bil. Zbal se je naslednjega dne, ki ga bo moral brez posla preživeti.

Ko je prišel na Podol, se je napotil k Dnjepru, da bi se okopal, kakor je že zjutraj sklenil. Spotoma je kupil škatljico žigic. Zaželet je kaditi, pa se je vzdržal, da bi ga tobak ne omotil. Popreprijet se bo okopal, potem bo pri-

— Ali ste se, tovarš, že prijavili sprejemni komisiji?

Sprejemna komisija? Kaj takšnega še ni napisal. In to, da mora popreprijet storiti? Kje je?

V tretjem nadstropju?

Z vsemi močmi svojih komolcev si je utiral

pot v tretje nadstropje. Kaj bo, če je zakasnili? Ce se je komisija že razšla? Zdaj imaš službo! Rdeč in vznemirjen je planil v sobo — hvala bogu, še so tu! Zabeležili so ga pod številko 123.

Češ štiri ure je bil sprejet in naznanili so mu, da bo polagal izpit še tretji dan. Gladen in razočaran je taval domov. Razumljivo mu je bilo, da ne more sprejemna komisija vseh petsto priglašencev naenkrat preizkusiti, toda logika ga ni utešila. Pričel je razumevati, da je red lep le tedaj, če si ga sam priznavam, da pa postane nepriseten, če ti ga drugi predpišejo. Izmučen je bil. Zbal se je naslednjega dne, ki ga bo moral brez posla preživeti.

Ko je prišel na Podol, se je napotil k Dnje-

pru, da bi se okopal, kakor je že zjutraj skle-

nil. Spotoma je kupil škatljico žigic. Zaželet

je kaditi, pa se je vzdržal, da bi ga tobak ne

omotil. Popreprijet se bo okopal, potem bo pri-

— Ali ste se, tovarš, že prijavili sprejemni komisiji?

Sprejemna komisija? Kaj takšnega še ni napisal. In to, da mora popreprijet storiti? Kje je?

V tretjem nadstropju?

Z vsemi močmi svojih komolcev si je utiral

pot v tretje nadstropje. Kaj bo, če je zakasnili? Ce se je komisija že razšla? Zdaj imaš službo! Rdeč in vznemirjen je planil v sobo — hvala bogu, še so tu! Zabeležili so ga pod številko 123.

Češ štiri ure je bil sprejet in naznanili so mu, da bo polagal izpit še tretji dan. Gladen in razočaran je taval domov. Razumljivo mu je bilo, da ne more sprejemna komisija vseh petsto priglašencev naenkrat preizkusiti, toda logika ga ni utešila. Pričel je razumevati, da je red lep le tedaj, če si ga sam priznavam, da pa postane nepriseten, če ti ga drugi predpišejo. Izmučen je bil. Zbal se je naslednjega dne, ki ga bo moral brez posla preživeti.

Ko je prišel na Podol, se je napotil k Dnje-

pru, da bi se okopal, kakor je že zjutraj skle-

nil. Spotoma je kupil škatljico žigic. Zaželet

je kaditi, pa se je vzdržal, da bi ga tobak ne

omotil. Popreprijet se bo okopal, potem bo pri-

— Ali ste se, tovarš, že prijavili sprejemni komisiji?

Sprejemna komisija? Kaj takšnega še ni napisal. In to, da mora popreprijet storiti? Kje je?

V tretjem nadstropju?

Z vsemi močmi svojih komolcev si je utiral

pot v tretje nadstropje. Kaj bo, če je zakasnili? Ce se je komisija že razšla? Zdaj imaš službo! Rdeč in vznemirjen je planil v sobo — hvala bogu, še so tu! Zabeležili so ga pod številko 123.

Češ štiri ure je bil sprejet in naznanili so mu, da bo polagal izpit še tretji dan. Gladen in razočaran je taval domov. Razumljivo mu je bilo, da ne more sprejemna komisija vseh petsto priglašencev naenkrat preizkusiti, toda logika ga ni utešila. Pričel je razumevati, da je red lep le tedaj, če si ga sam priznavam, da pa postane nepriseten, če ti ga drugi predpišejo. Izmučen je bil. Zbal se je naslednjega dne, ki ga bo moral brez posla preživeti.

Ko je prišel na Podol, se je napotil k Dnje-

pru, da bi se okopal, kakor je že zjutraj skle-

nil. Spotoma je kupil škatljico žigic. Zaželet

je kaditi, pa se je vzdržal, da bi ga tobak ne

omotil. Popreprijet se bo okopal, potem bo pri-

— Ali ste se, tovarš, že prijavili sprejemni komisiji?

Sprejemna komisija? Kaj takšnega še ni napisal. In to, da mora popreprijet storiti? Kje je?

V tretjem nadstropju?

Z vsemi močmi svojih komolcev si je utiral

pot v tretje nadstropje. Kaj bo, če je zakasnili? Ce se je komisija že razšla? Zdaj imaš službo! Rdeč in vznemirjen je planil v sobo — hvala bogu, še so tu! Zabeležili so ga pod številko 123.

Češ štiri ure je bil sprejet in naznanili so mu, da bo polagal izpit še tretji dan. Gladen in razočaran je taval domov. Razumljivo mu je bilo, da ne more sprejemna komisija vseh petsto priglašencev naenkrat preizkusiti, toda logika ga ni utešila. Pričel je razumevati, da je red lep le tedaj, če si ga sam priznavam, da pa postane nepriseten, če ti ga drugi predpišejo. Izmučen je bil. Zbal se je naslednjega dne, ki ga bo moral brez posla preživeti.

Ko je prišel na Podol, se je napotil k Dnje-

pru, da bi se okopal, kakor je že zjutraj skle-

nil. Spotoma je kupil škatljico žigic. Zaželet

je kaditi, pa se je vzdržal, da bi ga tobak ne

omotil. Popreprijet se bo okopal, potem bo pri-

— Ali ste se, tovarš, že prijavili sprejemni komisiji?

Sprejemna komisija? Kaj takšnega še ni napisal. In to, da mora popreprijet storiti? Kje je?

V tretjem nadstropju?

Z vsemi močmi svojih komolcev si je utiral

pot v tretje nadstropje. Kaj bo, če je zakasnili? Ce se je komisija že razšla? Zdaj imaš službo! Rdeč in vznemirjen je planil v sobo — hvala bogu, še so tu! Zabeležili so ga pod številko 123.

Češ štiri ure je bil sprejet in naznanili so mu, da bo polagal izpit še tretji dan. Gladen in razočaran je taval domov. Razumljivo mu je bilo, da ne more sprejemna komisija vseh petsto priglašencev naenkrat preizkusiti, toda logika ga ni utešila. Pričel je razumevati, da je red lep le tedaj, če si ga sam priznavam, da pa postane nepriseten, če ti ga drugi predpišejo. Izmučen je bil. Zbal se je naslednjega dne, ki ga bo moral brez posla preživeti.

Ko je prišel na Podol, se je napotil k Dnje-

pru, da bi se okopal, kakor je že zjutraj skle-

nil. Spotoma je kupil škatljico žigic. Zaželet

je kaditi, pa se je vzdržal, da bi ga tobak ne

omotil. Popreprijet se bo okopal, potem bo pri-

— Ali ste se, tovarš, že prijavili sprejemni komisiji?

Sprejemna komisija? Kaj takšnega še ni napisal. In to, da mora popreprijet storiti? Kje je?

V tretjem nadstropju?

Z vsemi močmi svojih komolcev si je utiral

pot v tretje nadstropje. Kaj bo, če je zakasnili? Ce se je komisija že razšla? Zdaj imaš službo! Rdeč in vznemirjen je planil v sobo — hvala bogu, še so tu! Zabeležili so ga pod številko 123.

Češ štiri ure je bil sprejet in naznanili so mu, da bo polagal izpit še tretji dan. Gladen in razočaran je taval domov. Razumljivo mu je bilo, da ne more sprejemna komisija vseh petsto priglašencev naenkrat preizkusiti, toda logika ga ni utešila. Pričel je razumevati, da je red lep le tedaj, če si ga sam priznavam, da pa postane nepriseten, če ti ga drugi predpišejo. Izmučen je bil. Zbal se je naslednjega dne, ki ga bo moral brez posla preživeti.

Ko je prišel na Podol, se je napotil k Dnje-

pru, da bi se okopal, kakor je že zjutraj skle-

nil. Spotoma je kupil škatljico žigic. Zaželet

je kaditi, pa se je vzdržal, da bi ga tobak ne

omotil. Popreprijet se bo okopal, potem bo pri-

— Ali ste se, tovarš, že prijavili sprejemni komisiji?

Sprejemna komisija? Kaj takšnega še ni napisal. In to, da mora popreprijet storiti? Kje je?

V tretjem nadstropju?

Z vsemi močmi svojih komolcev si je utiral

pot v tretje nadstropje. Kaj bo, če je zakasnili? Ce se je komisija že razšla? Zdaj imaš službo! Rdeč in vznemirjen je planil v sobo — hvala bogu, še so tu! Zabeležili so ga pod številko 123.

Češ štiri ure je bil sprejet in naznanili so mu, da bo polagal izpit še tretji dan. Gladen in razočaran je taval domov. Razumljivo mu je bilo, da ne more sprejemna komisija vseh petsto priglašencev naenkrat preizkusiti, toda logika ga ni utešila. Pričel je razumevati, da je red lep le tedaj, če si ga sam priznavam, da pa postane nepriseten, če ti ga drugi predpišejo. Izmučen je bil. Zbal se je naslednjega dne, ki ga bo moral brez posla preživeti.

Ko je prišel na Podol, se je napotil k Dnje-

pru, da bi se okopal, kakor je že zjutraj skle-

nil. Spotoma je kupil škatljico žigic. Zaželet

je kaditi, pa se je vzdržal, da bi ga tobak ne

omotil. Popreprijet se bo okopal, potem bo pri-

— Ali ste se, tovarš, že prijavili sprejemni komisiji?

Sprejemna komisija? Kaj takšnega še ni napisal. In

Problemi revolucionarnega socializma

Spisal Haim Kantorovitch. — Prevlel Anton Garden.

(Nadaljevanje.)

Radi posebnega pomena, katerega je dala proletarski diktaturi ruska revolucija, in njeni degeneraciji pod Stalinovo diktaturo, je nepraktično rabiti to besedo. Naš namen prikazuje v napačni luči. Ko so ameriški militantni socialisti predlagali rabo besede: delavska demokracija namesto proletarske diktature, niso s tem dezertirali marksizma, kakor so rekli nekateri komunistični kritiki, marveč so le zavrgli komunistično perverzijo tega marksističnega nazora.

Ali je socializem dosegljiv skozi demokracijo?

Eden od najbolj popularnih vtipov, katerega morajo socialisti razjasniti, je misljenje, da sprejetje principa delavske demokracije pomeni potrebo za vrženja vere v možnost demokratične socialistične zmage. To je tudi vzrok, da nam ameriški neosocialdemokratje pravijo, da moramo izbirati med enim ali drugim.

Za ta napačni vtip so največ odgovorni komunisti. V svojem prvem intervjuju z ameriško delavsko delegacijo, ki je obiskala Rusijo, je Stalin razložil, "da fundamentalno idejo o diktaturi proletariata kot sredstvu politične dominacije delavstva in kot sredstvo za prevrat kapitalističnega režima s silo, sta kreirala Marx in Engels." (Leninism, 2. zv.) S tem se dela vtip, kakor da sta Marx in Engels smatrala, da je prevrat kapitalistične vlade mogoč le z nasiljem.

To nič drugega kakor falsifikacija marksizma. S tem se dela napačen vtip, da sta Marx in Engels verjela, da je za delavski razred samo ena pot do moči — pot nasilja. Resnica je, da je Marx povedal povsem jasno, da ni le ena kraljevska pot do moči.

Po Marxovem naziranju bo pot, po kateri bo delavstvo korakalo do svoje moči, determinirana v vsaki deželi po specifični situaciji, po kateri se bo razvijal razredni boj. Metode tega boja bodo determinirane po ekonomskih razmerah, politični situaciji, kakor tudi po zgodovinskih in psiholoških razmerah vsake dežele. Resnica je, da je Marx odprto povedal svoje prepričanje, da bo v nekaterih državah transferiranje moči od vladajočega razreda v roke izkorisčanemu razredu povsem miren proces.

Z Marxom se kdo lahko strinja ali ne strinja, toda nihče nima pravice, da bi mu pripisoval nazore, katerih ni nikdar gojil. In to je, kar Stalin dela. Oni, ki zanikajo možnost legalne, demokratične zmage, nekako pozabijo, da je transferiranje politične moči možno le v revolucionarni situaciji, to je v času, ko je večina, ne samo delavskoga razreda, marveč tudi njegovi zavezniki (revni farmerji, nižje plasti srednjega razreda, del inteligenčne) popolnoma razočarana in do kraja nezadovoljna z obstoječim sistemom — v času, ko je ta večina pripravljena na spremembo. Za te razočarane mase bi bilo popolnoma naravno, da bi svojemu nezadovoljstvu dale duška s tem da bi pri volitvah dale moč revolucionarni stranki, to seveda pod pogojem, da bi kapitalizem že prej ne odpravil demokracije.

Za socialnega reformista, za neosocialdemokrata, predvsem pa za ameriškega socialdemokrata pomeni to konec njegovega boja. Zmaga je popolna. Za revolucionarnega socialista ni to konec, marveč le pričetek boja za socializem.

Potreba fundamentalne filozofije

Kakšna socialistična vlada bi se naravno lahko zadovoljila s tem, kar so nekatere socialistične vlade že delale v preteklosti in še delajo danes, da pomaga kapitalizmu reševati njegove poteškoce: z reformi-

ranjem kapitalizma. Take vlade so lahko dobre, poštene in zmožne (efficient), toda ne glede, kaj delajo, je gotovo to, da s tem ne pomagajo napredku socializma. Čestokrat ga vržejo nazaj. Svoje socialistične aspiracije zamenjajo za dobro voljo vladajočega razreda. Dokler take socialistične vlade ne skušajo spremeniti lastninskih odnosa, na katerih stoji kapitalistična družba, nalete na malo ali pa zelo slabo opozicijo.

Toda kakor hitro bi socialistična vlada skušala porabiti državno mašinerijo, ne za reformiranje kapitalizma, marveč za odpravo istega, bo natele na opozicijo drugačne vrste. V prvi vrsti bi državna mašinerija, katero bi podredovala, ne odgovarjala nalogam. Obstajača državna ustanova in vse institucije so zgrajene in adaptirane, da služijo kapitalizmu. Socialistična vlada bi morala najprej spremeniti formo, vsebinino in celo bistvo države same. Marx je bil zelo na mestu, ko je rekel:

"Delavski razred ne more prijeti za že izgotovljeno državo mašinerijo ter jo rabiti v svoje lastne namene."

Zgraditi bo morala novo državo in jo adaptirati novi in nenavadni nalogi za uničenje kapitalizma in zgraditev socialismu. Ta prvotni korak bi tako producirjal opozicijo, ki bi se ne ustavila pred ničemer: opozicijo, ki bi šla od sabotaže do civilne vojne.

Socialistična vlada, ki bi ne bila pripravljena, da zatre tako na opozicijo, bi bila popolnoma brez moči. V resnici bi ne bila nič drugega kakor kratak eksperiment.

Nobena socialistična vlada bi ne trajala niti en mesec, ako bi dovolila mogočnemu kapitalističnemu tisku, radiju, cerkvim in filmom, da bi iniciatirali rdeče strašilo, širili laži, misinformacije in istorije o "barbarizmu" nove vlade, kar bi nedvomno delali, in to v obsegu, kakršnega dežela še ni videla.

Socialistična vlada bi ne more pustiti pri miru državnih uslužencev in sodišč, ker bi s tem dala vladajočemu razredu prvorstno priliko za sabotiranje.

Socialistična država bi bila prisiljena, hočeš nočeš, združiti marsikateri star običaj, okrniti svobodo izražanja, potlačiti in podvrediti svoje sovražnike na način, ki bi bil ilegalen z vidika kapitalistične le-galnosti, neustaven z vidika u-stave, ki je bila sestavljena, da služi za protekcijo kapitalističnih lastninskih odnosa, in nemoralen z vidika kapitalistične morale.

Z drugimi besedami: dasi legalna, demokratično izvoljena vlada, bi bila prisiljena potopati diktatorično.

Ni treba, da bi se poslužila "ruske metode" in posnemala vse, kar je bilo storjenega v Rusiji, čeprav komunisti v to verujejo in se reakcija pred tem trese; tega bi ne bilo treba, ker bi ne bile prisotne specifične ruske razmere, ki so narekovali "ruske metode". Toda klub temu bi bila diktatura.

Naivni ljudje pravijo, da

zdaj stojimo pred temi problemi. Zakaj diskuzirati o tem zdaj? Zakaj si beliti glavo z recmi, ki se bodo mogoče zgordile v bodočnosti? S tem se je treba ukvarjati zdaj vsled tege, ker ni le bodočnost v veliki meri determinirana po sedanjosti, marveč i zato, ker smo praktični ljudje. Nesreča v našem gibanju je to, da radi konfuzije pomeni praktičnost oportunitizem. Desničarski socialisti, ki nam pripovedujejo, naj pustimo vsa bodoča vprašanja bodočnosti in bodimo praktični, v resnici mislimo, "bodimo oportunitisti".

Socialni reformizem je v resnici zelo nepraktičen in brez upen. Ako se nam posreči, da prepričamo tega ali onega delavca o potrebi te ali druge reforme, ne da bi ta boj za reforme združil z bojem za socialistem, tedaj stori dotični delavci najbolj logično, da se pridruži Rooseveltovim silam. On sicer ve, da se bo 'Wall Street' boril proti vsaki Rooseveltovi reformi, toda zaupanje v Roosevelta mogoče ni povsem vedno.

Ko so desničarski socialisti postali tako navdušeni za "New Deal", posebno pa za NRA, so bili v resnici zelo dosledni. Ako naj bo boj za sozialne reforme ločen od socialističnega tiska, tedaj je "New Deal" in NRA vse, kar kdo lahko zahteva za sedaj. Toda zakaj pristopiti v socialistično stranko? Zakaj se taki ljudje raje ne pridružijo Rooseveltovim silam?

Zelimo organizirati močno in efektivno socialistično stranko. O tem ni med nami nobenega spora. Toda kako to storiti? S tem, da prepričamo ljudi, da je socialistem edin izhod iz vseh socialističnih krivic. Najbolj naravno vprašanje je: "Toda kako boste to dosegli? Nočete, da ako se stranki pridružim, da se mi razjasni, kaj stranka namerava, kakšnji metod se misli poslužiti, kakne načrte in miza za bodočnost? Ako rečemo, "da bo bodočnost že skrbela zase," je prav toliko, kot je pravimo, da mi hočemo socialistem, toda ne vemo, kako si ga izvojevati. Se bomo že na kak način prernili skozi? To v resnici ni nobena podlaga, na kateri je mogoče zgraditi močno in efektivno socialistično stranko.

Ce hoče socialistična stranka živeti in rasti, mora imeti jasen program. Mora vedeti točno, kaj hoče in kako upa do doseči. Mi predlagamo revolucionarni marksizem za podlagi stranki. Desničarji imajo privilegij, da predlagajo, kar hočejo. Toda priporočati, da je najbolj način graditi stranko in tem, da se ne postavi na nikako podlago, ni samo daleč od praktičnosti, marveč je to priporočilo za samomor, kar pa socialisti, ki se še niso utrudili s socializmom, ne morejo sprejeti.

(Konec.)

Se en pionir preminul

Krayn, Pa. — Frank Naglia je poznalo veliko ljudi, saj je bil živahen tip, družabnik, razredno zaveden in pred leti znatno sodeloval v delavskih akcijah, bodisi v okriljih društev ali kjerkoli. V soboto 27. februarja je preminul. Bolehal je na rudarskijetki in naduhu, a nit življenja mu je pretrgala srčna kap. Star je bil še 51 let. V prejšnjih letih je bil fizično močan in zdrav, toda živiljenjski valovi so ga mikastili in mu izzeli odporno silo. Delal je večno v premogovnikih, nato se je pečal precej let s trgovskimi posli. Trgovina, ki jo v Johnstownu obratuje John Langerhole, je bila nekoč posest pokojnega Nagliča in Langerholca.

Diamondville, Wyo. Anton Tratnik 60c. Sloven. Pa. Steve Stebe 50c. So. Fork, Pa. Jacob Rupert 25c. Burgettstown, Pa. Jacob Leskovc 25c. Onalinda, Pa. Joseph Matičič 25c. Skupaj v tem izkazu 19.37, prejšnji izkaz \$43.47, skupaj \$62.84.

Tiskovni fond Proletarca

III. IZKAZ

Chicago, Ill. Social Study Club, polovčni prebirk od bunco party \$13.52.

Little Falls, N. Y. Frank Petay \$2.00.

Chicago, Ill. Jacob Muha \$1.00.

Johnstown, Pa. Po 50c: John Langerhole in John Zupan, skupaj \$1.00. (Postal John Langerhole.)

Diamondville, Wyo. Anton Tratnik 60c.

Sloven. Pa. Steve Stebe 50c.

So. Fork, Pa. Jacob Rupert 25c.

Burgettstown, Pa. Jacob Leskovc 25c.

Onalinda, Pa. Joseph Matičič 25c.

Skupaj v tem izkazu 19.37, prej-

šnji izkaz \$43.47, skupaj \$62.84.

Kdo si bi mislil — tako mlada dekleta, pa stavkojo

Pokojni predsednik A. F. of L. Samuel Gompers, je nekoč dejal, da ameriška dekleta nimajo za unijo nikakega smisla. Delajo za vsako plačo, mnoge se prepuščajo pobohnim bosom in vse si žele, da se čimprej poroče in umaknejo za "peč" — to je, da se posvetijo možu in gospodinstvu. Gompers, ki je bil na svojem mestu veliko sposobnejši kakor je sedanji predsednik Wm. Green, se je priljivo motil. Dekleta so se počrpala, a včas temu bila bolj in bolj primorana ostati v tovarnah, trgovinah in pisarnah, ker fantje, ki so jih vzele, niso dovolj zaslužili za dostojno preživljvanje dru-

žine. Dejstvo pa je, da se za organiziranje žensk v tej deželi ni skoro nikje brigal. Sele poslednja leta so jih začeli družiti v unije v oblačilni in tkalni industriji. Ponokd pa so se nedavno kar same združili in zastavili. Na primer v nekaterih trgovinah v Detroitu, Nj. pripravo pri Woolworthu. Gornje je ena skupina delavk prej omenjene družbe, ki so se zbrale v prodajalni skupaj in izjavile — "izboljšajte naš položaj, ali pa bomo sedeče na teh mestih, dokler nam ne ugodite!" Superintendent jim je obrnil hrbot, pa so obsedele, kot so zapretile.

PROSVETNA MATICA

V fond Prosvečne maticice JSZ so vplala društva, socialistični klubi in druge organizacije v oktobru, novembetu in decembru 1936, kot sledi:

Ime društva in kraj	Vrednost
1. SNPJ, Chicago, Ill.	\$ 6.00
8. SNPJ, So. Chicago, Ill.	6.00
10. SNPJ, Rock Springs, Wyo.	6.00
16. SNPJ, Milwaukee, Wis.	12.00
27. SNPJ, Frontenac, Kans.	3.00
36. SNPJ, Willock, Pa.	3.00
47. SNPJ, Springfield, Ill.	6.00
53. SNPJ, Cleveland, O.	12.00
87. SNPJ, Hermine, Pa.	6.00
92. SNPJ, Franklin, Kans.	3.00
102. SNPJ, Chicago, Ill.	6.00
118. SNPJ, Pittsburgh, Pa.	6.00
121. SNPJ, Detroit, Mich.	12.00
122. SNPJ, Aliquippa, Pa.	6.00
126. SNPJ, Cleveland, O.	12.00
132. SNPJ, Klein, Mont.	2.00
142. SNPJ, Cleveland, O.	6.00
168. SNPJ, Conemaugh, Pa.	3.00
104. SNPJ, Luzerne, Pa.	4.50
206. SNPJ, Gross, Kans.	3.00
254. SNPJ, Bon Air, Pa.	3.00
258. SNPJ, Bellair, O.	3.00
275. SNPJ, Maynard, O.	3.00
282. SNPJ, Little Falls, N. Y.	12.00
287. SNPJ, Burgettstown, Pa.	6.00
295. SNPJ, Bridgeville, Pa.	6.00
312. SNPJ, Cleveland, O.	6.00
315. SNPJ, Canton, O.	3.00
318. SNPJ, Bagdad, Pa.	6.00
388. SNPJ, Purglrove, W. Va.	3.00
419. SNPJ, Harwick, Pa.	3.00
425. SNPJ, Triadelphia, W. Va.	2.40
434. SNPJ, Arma, Kans.	6.00
477. SNPJ, Cleveland, O.	6.00
494. SNPJ, Point Marion, Pa.	6.00
535. SNPJ, Akron, O.	3.00
562. SNPJ, Barton, O.	6.00
SNPJ, Federacija, Milwaukee, Wis.	2.00
10. SSPZ, Moon Run, Pa.	6.00
22. SSPZ, Enon, Wash.	3.00
63. SSPZ, Sheboygan, Wis.	3.00
89. SSPZ, Herminie, Pa.	6.00
141. JPZS, Milwaukee, Wis.	6.00

KLUBI J. S. Z.

1. Chicago, Ill.	6.00

<tbl_r cells="2" ix="3" maxcspan="1" maxrspan="

ANGELO CERVENIK:

"DVOJNIK"**ZGODBA VOJNEGA UJETNIKA**

Nadaljevanje.)

Vondriček je molčal.
— Tisoč krom vam bo zadostovalo? Če ne, brzojavit!

Izročil mu je tisoč krom.

— Potrdite prosim!
Vondriček je podpisal potnico ter se zahvalil.

— Zdaj pa hitro, da ne zamudite vlaka.

— Ne bojte se, gospod polkovnik.

Na postajo je dospel v poslednjem trenutku. Sedel je v voz tretjega razreda, čeprav je kot oficirski namestnik imel pravico do drugega razreda. Bal se je namreč, da bi prišel v dotik s Helo, ki se je vozila v drugem razredu.

Hela je bila čisto sama v oddelku drugega razreda prvega vozu za službenim vozom. V oddelku je stopil vlakovni pregledeč ter ji salutiral.

— Dober večer, gospodična Hela.

Heh je začudila.

— Ali me ne poznate več?

Hela je odkimala.

— Tisočdevetsto štirinajstega spomladi sva oba obiskavala v našem okraju na Dunaju dramsko šolo v prosvetnem domu.

— Saj res! Ali niste vi Bischoff?

— Uganili ste!

Vse do Bozna ji je — izvezni kratke presledke — drugoval. Pomenila sta se o mnogočem, o vojnih tegobah vseh teh let, ugibala sta o koncu in posledicah vojne.

Pred Boznom jo je opozoril na neki travnik.

— Ali vidite tam na koncu te planjave tisto gručo hiš?

Hela se je močno stegovala skozi okno. Vlak se je počasi ustavljal. Vozil se je v neko manjšo postajo.

— Predvajerjanjem je levo od tiste gruče eksplodiralo provizorično municipičko skladisko. Bilo je več mrtvih.

Vlak se je ustavil. Hela je še vedno gledala čez tisti travnik. Nehote je s pogledom objela tudi postajico. Vlak se je zopet premaknil. Četrto voz brzeca je prišel v svetlobno območje postajne obložnice.

Hela je kar odskočila. Ali se je nemara zmotila?

Kdo je bil? Tako zelo znan obraz! Nedovmno! On je! Nič drugi! Tudi on je odskočil.

Pogledala je še enkrat proti zadnjemu delu vlaka. Nič več ni videla. Vse je bilo zavito v črno temo.

Ko se je vrnil v njen oddelek preglednik Bischoff, ga je zaprosila, naj ji bi storil neko uslužbo.

Bischoff se ni mogel odločiti. Koliko jih je, ki so slepo verovali svojim nekdanim priateljem, pa sedijo danes v ječi. Hela je opazila, da se boji.

— Nič se ne bojte! Vprav moja prošnja vam bo potrdila, da nisem, kar bi morebiti mogla biti.

— Prosim...?

— Zdi se mi, da me zalezujo. V četrtem voznu se pelje nekdo, ki ima objavo naše bolnišnice s podpisom polkovnika Müllerja. Samo za prav neznanost uslužbo vas prosim. Preglejte vse objave v tem voznu ter si zapomnite imena vseh vojakov, ki se vozijo z objavami naše bolnišnice! Potem mi pa boste vsa ta imena povedali.

Pregledniku je bilo močno neprijetno. Stara družnost, ki je vezala vse pripadnike odra, mu je velevala, naj pomaga prijateljici, službena dolžnost

pa mu je narekovala vprav nasprotno.

Naposled se je vendar odločil za prvo.

Stopil je v četrti voz.

— Vozne izkaze, prosim!

Vojaki so nezadovoljno mrmlali.

— Hudič, ne puste te pa te

ne pusti spati. Komaj eden izgine, pa imas že drugega na grbi.

Niti Vondrička ni zopetna revizija kdo ve kako razvesela.

— Gospod, mu je svetoval revizor, v II. razredu je toliko prostora, vi se pa po nepotrebnem mučite v prepuno vremenu.

— Že vem, že vem, je Vondriček zamahnil z roko, a častniški namestnik ni častnik ter ga častniki gledajo po strani, če sede mednje.

— Saj ni nobenega častnika. So popolnoma prazni oddeki.

— Ne, ne, hvala lepa.

Preglednik je Heli naštel troje imen:

— Adler, Morini, Vondriček...

— Vedela sem. Nisem se zmotila. Noben policijski pes nima takšnega nosa.

Da je le mogla biti tako nespametna ter je mislila, da je speljala polkovnika na led. Sreča, da ji je naključje odkrila opazovalca! Kako bi mu ušla?

Sklenila je najprej spočeti se. Prosila je preglednika, naj pazi na Vondrička. Preglednik ji je ustregel. Proti jutru ji je povedal, da je Vondriček na vsaki postaji pomolil glavo skozi okno ter opazoval prvi potniški voz. Trikrat se je prišel celo prepričati, če je Hela še v vozu.

Hela in Bischoff sta se precej dolgo posvetovala, kako bi bilo najlažje zalezovalu uti.

Pred Welson je sklep dozorel.

Na neznatni postajici, v Lambachu, je malo prej, preden se je začel pomikati vlak, skočila z vlaka. V roki je imela majhen kovček, na glavi klobuček. Zavita je bila v kozuhovinast plasti.

Vondrička je malone zadela kap. Na ta njen korak ni bil niti od daleč pripravljen. Prisotnosti duha pa vendarle ni zgubil. Pobral je naglo vse svoje stvari ter skočil na nasprotno stran vlaka v trenutku, ko se je brzec začel že pomikati. Skril se je naglo za tovorni vlak, ki je stal na tretjem tihu. Hela je stala ob vlaku ter zrla proti službenemu vozu. Preglednik ji je pomahal z robčkom. Ko je opazila preglednikovo znamenje, je skočila v brzec malone v istem trenutku, ko je Vondriček skočil iz njega.

Vondriček je čakal, da se vlak odpelje.

Potem pa je izza tovornega vlaka oprezoval, kam bo krenila. Nikjer nič...

Kam je mogla tako naglo izginuti?

Zdrvel je čez tire in peron na cesto. Gost drevored. V dreverdu niti žive duše.

Ali se je zmotil? Kaj naj ukrene? Stopil je naglo v pravmetni urad.

— Zalezem neko vohunko. Ali mi ne bi mogli povediti, kam je izginila dama, ki je pravkar izstopila iz brzeca?

(Dalje prihodnjie.)

O shodu delavske stranke v Chicagu

v Wisconsinu. Izrazil je nado, da bomo imeli v nekaj letih močno farmarsko-delavske stranko z delokrogom v vseh Zed. državah.

Gоворil je tudi kongresni Amlie iz Wisconsina, eden izmed voditeljev farmske-stranske progresivne federacije v svoji državi, ki je vzpodobujal navzoče v neodvisno delavsko politično akcijo.

Najbolj navdušeno je bil sprejet senator Lundein. Pel je mešan pevski zbor unije I. L. G. W. Upoštevajoč, da sta govorila dva prominentna voditelja farmskega-delavskega političnega gibanja, je udeležba poldrug tisoč ljudi v takih dvoranih in v tako velikem mestu kot je Chicago majhna. Večina posetnikov so bili člani unije oblačilne industrije. Posetbi bil nedvomno boljši, če bi se shod vršil v času kake volilne kampanje, toda predno bo mogla ta stranka poseči v volilne boje, jo je treba šele zgraditi in utrditi, in to poskuša s konferenci, z agitacijo in s shodi, kakršen se je vršil prošlo sotočno. Navzočih je bilo tudi precej socialistov in somišljencov.

Ta stranka v Illinoisu je bila ustanovljena pred par leti na iniciativi socialistov. Socialisti so jo ustanovili s pomočjo somišljencov v unijah za čaški postojanka illinoiska delavščin. Voditelj je bil senator Lundein. Pel je mešan pevski zbor unije I. L. G. W. Upoštevajoč, da sta govorila dva prominentna voditelja farmskega-delavskega političnega gibanja, je udeležba poldrug tisoč ljudi v takih dvoranih in v tako velikem mestu kot je Chicago majhna. Večina posetnikov so bili člani unije oblačilne industrije. Posetbi bil nedvomno boljši, če bi se shod vršil v času kake volilne kampanje, toda predno bo mogla ta stranka poseči v volilne boje, jo je treba šele zgraditi in utrditi, in to poskuša s konferenci, z agitacijo in s shodi, kakršen se je vršil prošlo sotočno. Navzočih je bilo tudi precej socialistov in somišljencov.

Ta stranka v Illinoisu je bila ustanovljena pred par leti na iniciativi socialistov. Socialisti so jo ustanovili s pomočjo somišljencov v unijah za čaški postojanka illinoiska delavščin. Voditelj je bil senator Lundein. Pel je mešan pevski zbor unije I. L. G. W. Upoštevajoč, da sta govorila dva prominentna voditelja farmskega-delavskega političnega gibanja, je udeležba poldrug tisoč ljudi v takih dvoranih in v tako velikem mestu kot je Chicago majhna. Večina posetnikov so bili člani unije oblačilne industrije. Posetbi bil nedvomno boljši, če bi se shod vršil v času kake volilne kampanje, toda predno bo mogla ta stranka poseči v volilne boje, jo je treba šele zgraditi in utrditi, in to poskuša s konferenci, z agitacijo in s shodi, kakršen se je vršil prošlo sotočno. Navzočih je bilo tudi precej socialistov in somišljencov.

Razmre in drugo v Sheboyganu

Sheboygan, Wis. — Beremo, da so povsod "boljši časi" in da je kriza baje že izginila. Pri nas jo imamo še zmerom. Morda smo predalec od glavnih prometnih vezi, ali karkoli že je vzrok, kajti mi se z izboljševanjem razmer še ne moremo hvaliti.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

Naša naselbina je bila včasi na kulturnem polju dokaj aktivna. Vsako sezono smo imeli vsaj par predstav, ki so bile očitajočno dobro vprizorne in številno posecene. Zadnjih par let pa je delo na tem polju vsekem zaspalo.

CAPITAL AND LABOR

Perhaps no term is more overworked than "Capital and Labor." No squirt of a politician, large or small, ever overlooks the chance to talk big about the "mutual interest and right of capital and labor."

With most it is merely a stereotyped phrase that jingles, but with some it is used deliberately with intent, not to clarify, but to confuse. As generally used, it conveys a false impression.

In spite of strenuous denial, labor, under capitalism, is a commodity, bought and sold on the market just as are matches or mutton, calico or spaghetti. Capital is also commodity. Commodities do not have either interests or rights. But laborers and capitalists do, and it is only when "labor and capital" is used figuratively that the expression clicks.

Obviously there can be no labor without workers. The term as generally used implies that as there can be no labor without workers, there can be no capital without capitalists, which is not true. While labor power is inseparably bound up with the living, pulsing human body, it does not follow that the same relation exists

between the capitalist and capital. Both workers and capitalists are human beings and as such have interests. Insofar as either perform a necessary or useful function they should have rights.

A worker is one who does useful work. A capitalist is one who owns capital. Capital is the part of the worker's (not capitalist's) product, that is not consumed, but used by the workers (not capitalists) to help the workers (not capitalists) to produce more wealth. Well! If that is the case, the question steps right out and confronts us—Just What Is a Capitalist Good For Anyway?

The answer is that a capitalist is a capitalist only because he owns capital, and his sole function as such is to draw dividends and other unearned species of income. He performs no useful or necessary function.

A social burden like any other pauper.

The thing that has confused the thinking of many is that in the early days of American capitalism the owner of industrial units was often a man of fine executive and organizing ability. He combined in one

person the functions of both worker and capitalist. Organizing ability is a very high type of labor power. Now, however, industry has developed into the corporate stage and the owning executive has been replaced by the salaried executive. The great captain of industry of former years has ceased to be an owning executive and has become a capitalist only; yet many, not having analyzed the situation, still assume that the capitalist is essential to the operation of modern industry.

There is no better way to test the relative value of worker and capitalist than by comparing the sources of their respective incomes.

A worker as such receives an income as he delivers labor power. When he stops working, his income as a worker stops. But a capitalist's income goes right along, whether he is adult or a babe in arms, whether he is an intellectual giant or a fool, whether he is at home or abroad, sick or well, sane or insane, drunk or sober, and not because he has rendered useful service, but solely because he owns something, which, when used by workers, yield a valuable product or service, the cream of which the capitalist takes because he owns.

If all existing capital and all existing capitalists were dropped into the mill pond, the workers would produce more capital just as they have produced all that ever existed.

—The Milwaukee Leader.

UNDER HIS FEET

Happy the man who has learned the cause of things and has put under his feet all fear, inexorable fate, and the noisy strife of the hell of greed.—Virgil.

Now the machines are doing 72 an hour.

It seems that at the Chrysler, Jefferson Ave., Detroit, plant the purchasing agent bought two new machines to grind crankshafts. The company that makes the machines stated they were geared to do 55 an hour. The purchasing agent told the time-study man they should do 65 an hour. The superintendent told the foreman they could do 75 an hour.

The foreman told the men the machines were geared at 85 an hour.

There's only one answer to the machine. We must own it. Right now the few who do the owning reap the benefits of machinery. When we all own the machine together we'll all benefit together. It's just as simple as that.—Reading Labor Advocate.

The latter proposition brings into line the Socialist proposition. Either you believe that machines should be used for private profit or you want them to be made the slaves of people and used for social welfare. Either you believe in Capitalism or in Socialism.

The wars of the Middle Ages gave us one Joan of Arc. But the class wars of the twentieth century have given us a myriad army of women fighters.

In Spain, these women have gone out into the trenches with their men.

In Flint, Michigan, and the surrounding territory during the recent auto strikes; in North Chicago, in the Fansteel Metallurgical Corporation strike and in all other recent strikes, women have shown their valor, courage and ability fighting side by side with their men.

In the great majority of workers homes, to the womenfolk falls the difficult task of stretching a meager income to make both ends meet under an ever increasing cost of living.

More power to you, sisters! You are harbingers of a new world with equality of race, creed, color and sex.—T. M. L.

"Regardless of All"

Stronger than the mind of the philosopher, more powerful than the sword of the warrior, more eloquent than the voice of the statesman, is the grumble of the empty belly saying: "I will eat regardless of all."

IN THE NAME OF CIVILIZATION

By Louise M. Jersey

Once again Mussolini has started in his crusade of shooting down defenseless Ethiopians in a most brutal and merciless fashion. This time they were formed in files of ten, were given blessings by the white priests, and a moment later shot down by the soldiers with machine guns as if they were rats, and not human beings.

Imagine what tense agony those poor Ethiopians must have undergone, being forced standing in line waiting for their doomed death, first being blessed by those Holy Fathers, and then a moment later being shot down. Is this Mussolini's conception of what he regards as civilization? Apparently, he seems to think it is. And is this the Holy Fathers' conception of true Christianity? I suppose that they too think its both considerably civilized and Christian.

Both Mussolini and those Holy Fathers should call their acts "a wholesome murder," because, in reality,

ON THE LABOR FRONT

THE STEEL INDUSTRY

The 5 billion dollar steel industry, employing 550,000 workers, moved swiftly to meet labor's demand for higher wages and a shorter work week.

Five large concerns, breaking all precedent, agreed to boost salaries of 174,000 employees from \$4.20 to \$5 a day and reduce the work week from 48 to 40 hours.

Labor leaders are confident that remaining companies in the industry, which has a pay roll of almost 1 billion dollars a year would hasten to adopt the new standards.

Sixteen railroad unions combined their efforts to obtain a pay increase of 20 cent an hour for 800,000 members. They also demand that standby crews who work only part time be guaranteed two thirds of the pay of full time railroad men.

DETROIT

In the Detroit section 22 strikes are in progress. Some employers settled quickly, others objecting.

PURSES

In Bridgeport, Connecticut, 150 pocketbook workers are on strike in protest against being forced into a company union.

FANSTEEL

The most severe blow dealt labor recently was the vicious attack of police on sit-down strikers at the Fansteel plant in North Chicago.

MARITIME

A Pacific Coast tie-up of shipping is again threatened because steamship lines insist on the hated "discharge books" which seamen claim are used to black-list men active in union organization of their fellow workers.

HOSIERY

In the Reading, Pa. region more than 2,000 hosiery workers are out on strike. Union leaders predicted that the total will be swelled to 6,000 within the next few days.

5 AND 10

The most significant strike of the week was that called in two Detroit Woolworth Five-and-ten cent stores. Girl employees make organization difficult due to rapid turnover. However, they have made a start.

MINERS

Three hundred miners elected to remain below the earth's surface in a coal mine near Uniontown, Pa.

Estimates place the number of striking workers throughout the country at between 50,000 and 75,000. In the majority of the strikes now in progress union recognition is the major issue. — J. Faby.

Most important victory outside the automobile industry was that won by 17,000 members of the United Shoe and Leather Workers Union in Massachusetts and New Hampshire. The union, a CIO affiliate, put across a 15 per cent wage increase after less than a week of strikes.

LEATHER

Three hundred miners elected to remain below the earth's surface in a coal mine near Uniontown, Pa.

Estimates place the number of striking workers throughout the country at between 50,000 and 75,000. In the majority of the strikes now in progress union recognition is the major issue. — J. Faby.

PROLETAREC

What Stand Should The Socialist Party Take?

Norman Thomas invites Socialists analyzing pre-convention problems to consider the following propositions:

1. We are and want to be an inclusive party of Socialists, but only of Socialists. We cannot tolerate any faction which glibly appeals to "democracy" and "inclusiveness" but only until it gets power to deny these principles to the rest of us.

2. We are a party, not a league of factions.

3. As a party we seek justice and truth always and everywhere. But we act on all problems as Socialists, not as stooges for either Stalin or Trotsky.

4. We are committed to the fact that Socialism is the hope of the world. We must therefore preserve our identity and our organization. But we cannot be influential iso-

lated from the masses. We cannot win by hair splitting over theories which we are impotent to apply. We cannot be a vanguard without an army. Therefore we must be active in unions, consumers' cooperatives and any labor party with mass support which is not based on a denial of Socialist principles and Socialist organization.

5. We are and want to be an inclusive party of Socialists, but only of Socialists. We cannot tolerate any faction which glibly appeals to "democracy" and "inclusiveness" but only until it gets power to deny these principles to the rest of us.

6. We are a party, not a league of factions.

7. As a party we seek justice and truth always and everywhere. But we act on all problems as Socialists, not as stooges for either Stalin or Trotsky.

8. We are committed to the fact that Socialism is the hope of the world. We must therefore preserve our identity and our organization. But we cannot be influential iso-

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

The Detroit Comrades are busy preparing for the play "Morje" (The Ocean) which will be presented in their city, Sunday, March 28. It is being sponsored by the two Branches, 114, 115, JSF, and its Sub-Branch (English section).

"Svoboda", Detroit's Slovene workers singing society, is announcing Sunday, April 25, as the date on which they will present their concert and program.

Thursday, May 20, which will be the middle of the SNPJ Convention week, the JSF Branches of Cleveland will sponsor a Symposium. More will be written about this from week to week.

Branch 16, JSF, is announcing March 27, as the date set for their social to be held at the headquarters of Branch 20, 2250 Clybourn Ave., Chicago. They are inviting all of the Chicago Comrades and assure you of a good time.

Branch 11, JSF, Bridgeport, O., will have Comrade Peter Kokotovich speak at their next meeting which will be held March 21, at 11 A. M. The Bridgeport Comrades have already mapped out their May Day program and are busy at work on it.

At the next meeting of Branch 1, JSF, Comrade Anton Garden will speak on The Moscow Trials. Josko Owen spoke at the last meeting on the European situation.

Lodge "Gorenje", 104, SSPZ, will celebrate their 25th Anniversary Saturday, April 3, at Fleiner's Hall, 1638 N. Halsted St., Chicago. Every one is invited to join them in the celebrating.

The Conference being sponsored by the Western Pennsylvania Branches of the JSF, and lodges who are members of the Educational Bureau will be held Sunday, March 28, at the Slovene Hall in Moon Run. All comrades in that territory are asked to attend and take part in the discussions on political, organizational and cultural problems.

Branch 235, JSF, in Sheboygan, Wis., is sponsoring a card party Sunday, March 21 beginning at 7:30 p. m., at Fludernick's Hall.

Anton Subel, who is established as a singer in America and who is well known among the Slovenes in Chicago and elsewhere throughout the country has promised to sing at Sava's Spring Concert, April 18, at the Sokol Pilson Hall.

Reports of the activities of our Branches throughout the country are welcome to this column as well as comments.

The National Convention of the Socialist Party will be held in Chicago, March 26-29. Has your Branch voted on the candidates? Elsewhere on this page are listed a number of pre-convention problems which you are invited to consider.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

Hitler and his band of murderers are all foaming at their mouths because our New York mayor suggested that his city exhibit a hall of horrors in which Hitler and his brutes would be shown as they really are. But that would never do. The world must not know what the Nazi dictator and his tribe have done and are still doing. Not only have they disregarded every law of evolution, economics and morals but they have been barbarians from the moment they seized control of the German Nation. So they foam and rage at the poor mayor and at America for permitting anyone to tell the truth. And our own Department of State hasn't the brains nor the gumption to tell those gangsters where to get off at, so they meekly apologize and degrade the good name of our country by refusing to accept the truth. Thus the United States has done precisely what all the other European nations have been doing. We repeat what has often been stated in these columns that Hitler has been bluffing his way through and that the European countries not only failed to call his bluff but actually folded up before him. Naturally, he takes added courage at his success and keeps going on and on.

If democracy means anything to America and Americans than at least we should stand up for righteousness and the truth. It should not matter whether a Hitler likes what is said about him or not just so long as it is the truth which should be permitted to say it. Our State Department should have notified Hitler that America gives its citizens the right to criticize and bring before its people the truth regardless of the consequences. America should not condone to the thugs and killers and brutal murderers. They should tell Hitler to put his own house in order before he dares tell us what we may say or do. Instead, we, too, folded up, as others have, and now Hitler is being hailed as the great hero by the mislead people with another triumph to his credit.

Activities of Branch No. 1 JSF in the past few weeks included the regular Branch meeting Friday, February 26 following which Josko Owen gave an enlightening talk on Europe and where it is surging. He took each important country separately to relate a little of its past history and its present tendencies. War is the inevitable result of the present extreme nationalism and rearmament, he explained. — We've been getting 30 copies of the Socialist Call weekly and about a dozen comrades have been utilizing it to secure new contacts. These are being sold at cost to do the most good for the Party. — On Sunday, February 28 a program for the benefit of Proletarec was held at the SNPJ Hall. Waukegan dramatists came to put on a 3 act comedy which was well received by the large audience. Charles Pogorelc made a short sweet and timely address. — The JSF Executive Committee met last Friday and made many important decisions to effect

the future of our Federation. Organizers and solicitors are greatly in demand. If only we had comrades available.

The status of our Jugoslav Building and Loan Assn. is steadily improving. Inquiries for the purchase of some of our homes are coming in now, new subscribers are, likewise, responding and the general tension has eased considerably. Predictions are that real estate values are due to go up another big notch this year. Which means that folks intending to assume the responsibility of a home should do so within a reasonable time. We ask our comrades for their cooperation in bringing the services of our Building and Loan Association up to par, again. After all, the institution is more or less a cooperative one; and that is Socialist work.

There has been a change of heart in America for unionism. At least the Committee for Industrial Organization has brought the message of unionism to millions of Americans who could not be "touched" a few years ago. We would not be telling the truth if we denied that the Federal Administration and the Governor of Michigan had not been the main cogs in the success of the CIO. With a McNutt, a Horner, a Hoffman the situation in Michigan would have been different today. And with a Hoover no one knows what it would have been. We hope the CIO goes right on and that the Green outfit succumbs to heart failure.

Join The Union

You should join for a few of the following reasons:

1. In union there is strength.
2. It pays to be a union man.
3. It tends to raise wages.
4. It resists a reduction in wages; organized labor sometimes suffers a reduction in wages, but seldom does so, as compared with unorganized labor.
5. It gains shorter hours.
6. It makes labor respected.
7. It makes a shop a better place to work in and the world a better place to live in.

8. It helps the family; more money means a better home, better clothes, better foods and more comforts.

9. Your duty to yourself and your family demands it.

THEN AND NOW

It used to be: "Young man, go west and grow up with the country!"

Now it's: "Go to the country, young man, and grow up in a CCC camp."

NOTE
More English reports and Articles on Page 5.

